

Тегерек стол

Энтта да ЕГЭ-ни юсюнден

Бир ксауун жылдан бери республиканы школлары ЕГЭ башлангандан алгъ, школаны бошарык жашалны ба кызмаланы, аланы усталарын, ата-аналарын да жыйып, тынгылы ушак бардыруу ахшы тегерек столганды. Аны сабилни озган байрым кюн окутуваланы колледжине келгенлени санап саны жокъ эди. «Тегерек столу» ишине КЪМР-ни билим беруу эм илму министри Софарби Шахапов, республиканы озку юклерини келечилери эм башкала кытышкандыла.

Алгагы жаланда школну бошганларны юсюнден справка берилдикди. Аpellацияны юсюнден айта, С.Шахапове сабил озкэмнини бардыруу жаны бла бир торлю терликни эслеген эсе, алайда окуна бланкны алып, заявление жазаргъа болукду. Ишлени уа апелляциягъа берирге аланы итоглары школгъа келгенден сора эки кюнню ичинде жарайды.

Бзы бла залда олтурганна сорудула бергенде, Мамадан келген Гина Тлеужева портфолию (сабилни он бир жылны ичинде школунда болдуруган жетишимлерини юсюнден документация) юсюнден сорганды. Анга жууап бере, министр болай дегенди: «Окуугъа кире туруп, портфолиюу жыйышдырганъаны хатасы жокъду. Алай аны майдалы болганына, жетишимлерине кере балла кышарыкларына бла кваллыкларына жалаңда ол кирирге сойген вузну комиссия кеси кыарарыкъды».

«Тегерек столда» кыайсы болса да, бир предметтин алгырга болукъ бек аз баллны юсюнден да сез барганды. Министрствону билим берюню сферасында надзор эм контроль этуу жаны бла департаментини башчысы Жапупланы Тамара ол хар жылдан да торлене турганын эм кеси да школну бошганларны орталык билимлерини бла байланы болганын билдиргенди. КБГСХА-ны ректору Борис Жеруков бойылдан башап бек аз баллны тохташдыргъа вузаланы кеслерини эркинликери болганын айтканды.

Атtestатха не белгиле салыныргыны юсюнден соргандыла залдагыкыла. Анга ЕГЭ-лени баллары угъай, бирге белгиле салыныргыларын аныглатканды министр.

Интернет-викторина сайты 23-чю апрельде эртенкиле сгъат тогуздун ачылыкъды эмда 30-чу апрельде онсегиз сгъатхъа дерн ишлердикди. Анда хорлагъан 10 школун 7-чи майда сауулагъанырыкъдыла. Алгъа нетбука берилдикдила.

Ина КУЖЕВА, КЪМР-ни Билим беруу эм илму министрствосуну пресс-службасы.

КЕНГЕШ

Сабийлени зорлукдан ким къоруулар?

Октябрьноча апрельде «Къыйын болуплагъа тошген сабийлеге болушлук этуу жаны бла фонду» башчы Марина Гордеева бардырып, битеруссий селектор кенгеш болганды. Ол акыбаллык болмаганына проблемаларына жораланганды.

Кенгешге Къабарты-Малкъардан КЪМР-ни Президентини пресс-секретери Джамилла Хагарава, билим беруу эм илму министри орунбасары Лидия Дорожни, сауулык саклау министрини орунбасары Алёна Гаева, урууну эм социальный айнтыу министрини орунбасары Фатима Амшкова, Урууну эм социальный айнтыу министрствону бляюмуна таматасы Шауаланы Тажир, Информациа коммуникация, жамауат биригуилени эмда жаш теллоно ишлери жаны бла министрствону департаментини башчысы Анатолий Панин, Ич ишлени министрствосуну акыбаллык болмаганына ишлери жаны бла бляюмуна таматасы-ны орунбасары Аслан Максидов кытышканды.

Россейни сауулык саклау эм социальный айнтыу министрини орунбасары Максим Топилин арт заманда койсоккок, къыйынлык сынагъан сабийлеге жамауат эс бурганнын чертгенди. Алай ол азды. Бир уллу палап болуп калганыны, профилактика иш бардыргыны керекди.

Россейни Билим беруу эм илму министрствосуну кыулукъ-чусу Алина Левикая бусагъатда таматала сабийлеге сынахан кыйынлыкъланы кыуруру ючюн, битуде да халкъ кытышчыра уллу иш башланганын билдиргенди. «Интернетлада азат чегил жашагъан сабийле угъай да, андан ёлуп кетгенде да бардыла. Мындан ары ол затха тегерек жарарык толююдо», - дегенди Левикая.

Ол кеп ата-анала борчларын толтурмагъанын чертгенди. Алай аны ючюн аз да зараң кёрмейдиле. Жуйукъ заманда аллалар жууапка тартыр ючюн, законгана торлендиурге кийирликдиле. Былайда башха проблема да барды.

Ана жокосо да Улуу Ата журт уруда да Хорламгъа 65 жыл» деген майдала бла саууланган эдиле. Бу жол а ала «1941-1945 жыллада Улуу Ата журт уруда Хорламгъа 65 жыл» деген юбилей майдаллагъа тийишли болгандыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жангылыкыла

Сауулык саклау

Ветеранларны сауулуларына ксарлганды

Жылны озган кезуиюно ичинде Эбрбус районну медицина службалары Улуу Ата журт урушка кытышканына бла аны инвалидлерини, ол кысауатда ёлгенлени кыатынлары араларында ити кесек сауулык саклау-профилактика ишле бардыргандыла. Март айда ала барысы да тынгылы тинтилгенди.

Аны итогларына кере, болнычада жатаргъа он адам жиберилгенди, ол санда Нальчик шахарны геронтология арасына эжуелен. Андан сора да, кондокто стационарда онагы адамны сауугъуна багытлыганды. Урушун бир ветераны санаторийге жиберилгенди.

Медицина билдирюлеге кере, урушун битуде ветеранларына лаборатория тинтилуе юйлерине барып этилгенди. Керек болгандыла уа, алгъа профилактика болушлукъ берилгенди.

А. ТАЛАЕВ.

Топондыруу

Аскер мактаулукну аллеясы

Зольск районда Улуу Ата журт уруда ёлген аскерчилеге ишленген 20 эсгерте барды. Аланы жангыртугъа республиканы бюджетден бир миллион сом берилгенди. Бу ишле ахча эл поселениладан да бляюнеди, бюджетден тышында да мажарыды.

Светловское элде мемориал тап халгъа келтирилгенди, аны тегерегини тизгини жыйылганды, нарат терекле салынгандыла, чыракъ чыпына орнатылгандыла, гол башчала кыурагъандыла. Район ардагу эм - Залюкожажде - Аскер мактаулукну аллеясы ишлонип башланганды. Эсгертемирни халларына район, эл башчыла да дайым да кёз-кыулак болгандыла турдыла. Школчуланы, жамауат организацияланы, урунук коллективлени да келечилерини кыатышчылары бла ала-ны тийирлеи тазаланып, жашиллендирилди турдыла.

Зольск району администрациясыны пресс-службасы.

Фестиваль

Бек игилени айыртылганды

Улуу Хорламни 65-жыллыгына атагъан ишле республиканы районларына да шахарларында бардырыла турдыла. Бу конюде Прохладнен халкъ чыгармачылыкны усталары жыл сайын бардырылуу 19-чу фестивалыны-конкурсуну биринчи сайлау кезуию башлаганды. Аны муары адет-ёвредлени, эртенги жырланы бла теспесуени саклауду, фахмулуу аныкылуду, аскер-патриот жырланы эм башха музыка, литература чыгармалары пролагандыла.

Биринчи турда жыл санлары 83-ге дерн жетген 550-ден аслам адам кеслери алларына, хорда жырлап, телен, эстрада, театр ойнап кёргозгоп, инструментлеге согууп эршигенди. Конкурсанта барысы да не аскер, не патриот темаларга аталгъан чыгармаларны кёргозтирденди.

Профессионал жюри бек иги хорлары, жыр эмди интуитивли ксауумлары бла ансамбльлени, ду эттели, солмистени, теспесу коллективлени-бигуе да 200 артистни-сайлаганды. Аланы жырлагъанлары бла теспегенлери районода жашагъанла, аланы коньяклары да Улуу Хорламни байраманы алында боллукъ концертде эшиткирле эмди кёрлюкюле. Фестивальны лауреатлары бла дипломатларын сауулагъа да ма ол кюн бардырылукъды.

Прохладна району администрациясыны пресс-службасы.

Инвестиция проект

Жараулу мал комплек салынырыкъды

Урван району инвестиция проектерини тизме-сиз бек магыналыгъа Жукъ Черек элде туурала вдорюкюо комплекси эскиртюу жаны бла чекленген жууапылыгы болгъан «Бабурус» общество саналады. Аны юсюнден бизге районну администрациясы пресс-службасы билдиргенди.

Бюгюнлеге 42 миллион сом инвестиция ахчадан 18 миллион сом багысына ишле этилгенди. Юй башла жабылгандыла, эки мал оруп жангыртылгандыла, предпринятины тийресиндеги трансформаторга ремонт этилгенди, электрокырык ла бла жарытуу бардырыла турды. Сквжина тингилденди су суу юкереюю жаны башна ишленгенди. Битуде крешлик оборудовангыла сатып алынгандыла.

Мында жууап 107 миллион сом багысы 550 тонна туурла эт чыгарыгъа план барды. Предпринятины генеральный директору-инвестору Борис Махов айтканды кере, семиртирге туурала да алынгандыла. Бусагъатда аланы саны 412-ди. Август айгъа уа аланы саны 750-ге жетдирилгенди, андан сора уа бир мингине дерн.

Мал комплексе бусагъатда 23 адам ишлейди, дагында он жангы ишчи жерле ачаргъа план барды. Орталык айлык иш хакыны ёлчеме алты мингден он мингине дерн жетеди.

Бизни кюрр.

Сауулагъа

Къыйналгъанла сыйлангандыла

Эбрбус районда 442 адам «1941-1945 жыллада Улуу Ата журт уруда Хорламгъа 65 жыл» деген юбилей майдаллагъа тийишли болганды. Россей Федерацияны Президентини журууу бла ол сауулагъа кёргозюлгенлери арасында урушун ветеранла-шокаланы Раиса сёлешгенди. Фашизм бла урушда Хорлам жалаңда фронтлада угъай, тылда да болдурулганын белгилегенди ол. Кысауатны аурулууду душманы тохта-тюр ючюн кеслери аямай ишленгенлени боюнларына да тоушгени.

Тылда ишленгенден бири Огъары Басханды жашагъан Езденлени Фатиматды. Урушун жылларында ол колхоз башчалада урунганды. Туугъан журтну ксоруулачулагъа жылы кийиле эшгенди эм, кесона, башчала бла бирге Хорламны кюнн жуукълашдырганды.

Халгъа колго болганлай келгенди.

Хаджиланы Рашид кеси тенгли таулу жашла бла бирге урунук журуу ушакъ Казакстанда башлаганды. Туугъан журтна кытайхандан сора «Эбрбус» совхозда кеп жылланы ишленгенди эмда алчылары саында болгандыла турганды.

Ана жокосо да Улуу Ата журт уруда да Хорламгъа 65 жыл» деген майдала бла саууланган эдиле. Бу жол а ала «1941-1945 жыллада Улуу Ата журт уруда Хорламгъа 65 жыл» деген юбилей майдаллагъа тийишли болгандыла.

Къаропа урула тургандыла тынлыгъа сауулагъан Огъары Басхан элени администрациясыны башчысы Абдулаланы Мустафа бергенди. Билдирюю район управленийаны начальниги Молдаланы Алейман. Огъары Басханы орта школуну директору Гечаланы Шамкъыз, Културэюню директору Езденлени Хъзыр да аланы алгъышлагъандыла, сауулык эм ушакъ вкюрюлю болууларын оскоткерин билдиргенди. Саугъаланганына атында Хаджиланы Рашид сёлешгенди, ару элбери эм тежеулерни ючюн жыйылгандыла жорек ырызлыгъын билдиргенди.

Къууанылы интирге школну уста коллективни эм окуулула музыка-литература программа кызырлагъан эдиле. Ана урушун ветеранларына эм тылд ишленгенле жораланган намуула айткандыла. Школгъа дерн бляюм-бляюм бла миссиялар келген сабийле «Ныгъаш» деген мажара оюн кёргозтенемерине жыйылгандыла атырарыкъда бек бюосорегенди.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий. Сурат авторунду.

Майдалла къоолу болгъанла Хаджиланы Рашид, Езденланы Фатимат, Голыяланы Осман.

Тылда ишленгенде бири Огъары Басханды жашагъан Езденлени Фатиматды. Урушун жылларында ол колхоз башчалада урунганды. Туугъан журтну ксоруулачулагъа жылы кийиле эшгенди эм, кесона, башчала бла бирге Хорламны кюнн жуукълашдырганды.

Анасындан ёкюс калгандан Голыяланы Османы абдан жашуу эрте башланганды. Урушун кезуиюне ол да ол миссиялар келген сабийле «Ныгъаш» деген мажара оюн кёргозтенемерине жыйылгандыла атырарыкъда бек бюосорегенди.

Анасындан ёкюс калгандан Голыяланы Османы абдан жашуу эрте башланганды. Урушун кезуиюне ол да ол миссиялар келген сабийле «Ныгъаш» деген мажара оюн кёргозтенемерине жыйылгандыла атырарыкъда бек бюосорегенди.

Жыйылгандыла алларында министр сёлешгенди. Ол бир кыяран экзамени бытырдыла бери окуллары аттестацияларуу теврели формасына айландырылганын билдиргенди. Алай усталаны, сабийлени, ата-аналаны кеп соруду тычтаймагъанларын белгилеп, аланы исперинден «тегерек столну» кезуиюне ачыкъ айтыргъа кытырганды.

Сафарби Хасанбиевич борчулу халда эки экзаменини «орус тил бла математика» берилгилени, бирселени уа сабийле кеслери сайлагъа эркин болганларын билдиргенди. Алай школну бошган быйыл окъугъа кирирге мурат этмей эсе, ол, жалаңда борчулу экзаменилени берип, аттестат алгынын да айтханды. Вузгъа кирирге сойген заманында уа аны бирселени бла бирге ЕГЭ-ге барыргъа эркинлиги болуптыр да аныглатканды. Быйыл да школну бошганларгъа эки документ - аттестат бла сертификат - берилгилени белгилегенди.

ЕГЭ эки кезуие бардырылыгъаны юсюнден да билдиргенди министр. Биринчи кезуие «эки» алгъанлары экинчи кезуие ол болумну илгендилери онлары боллукъду. Алай экинчи кере да «эки» алгъанла уа аттестатгъа къаллыкъдыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Викторина

Тарыхны билгенлеге - нетбука

Республиканы орта школларыны тамата классларыны окуучуларына «Бизни Хорлам» деген ат бла Интернет-викторина ачыгъанды. Аны ЮГ телекоммуникация компания, Къабарты-Малкъарны Билим беруу эм илму министрствосу эмда Угуа, гу информация портал бирге бардырыдыла.

Интернет-викторина Хорламны юбилейине жораланганды эмда жаш адамлары Улуу Ата журт урушун тарыхна сейрлерини кючлер мурап бла бардырыдыла. Анда ЮГ федеральный округну 10 регионундан Къабарты-Малкъар, Адигея, Къарачай-Черкес, Къалмыкъ, Север Осетия-Алания республикаладан, Астрахань, Волгоград, Ростов областладан эмда Ставрополь, Краснодар

крайладан - школчула эриширикдиле.

Конкурска кыатышыр ючюн, robeeda.yuga.ru сайтада эселеге турургъа эмда анда сорудулагъа жууапла берирге керекди. Хар регионда хорлагъанла ким кылайы бир балл алганына кере белгилги боллукъдула.

Интернет-викторина сайты 23-чю апрельде эртенкиле сгъат тогуздун ачылыкъды эмда 30-чу апрельде онсегиз сгъатхъа дерн ишлердикди. Анда хорлагъан 10 школун 7-чи майда сауулагъанырыкъдыла. Алгъа нетбука берилдикдила.

Ина КУЖЕВА, КЪМР-ни Билим беруу эм илму министрствосуну пресс-службасы.

Жазылыу

Багъалы окуучула!

Биринчи апрельден 2010 жылны экинчи жарымына жазылыу кампания башланганды.

«Заман» газетде сиз связыны кыайсы почта бляюмунде да жазылыргъа боллукъсуз. Жазылыуну алты айгъа багъасы тюрленмегенди, алгыннгылай кылады - 356 сом 10 капек.

Бизни индексбид - 51532

къырауда - дунияда къырауда - дунияда

Ядро сауут террористлени

къоллорына тошмезча Вашингтонда ядро къоркъусузлукну жалчытугъа жораланганды саммитде сёлеше, АБШ-ны президенти Барак Обама: «Шёндю он кыралны ядро сауут чыгарып башларча онлары бардыла. Алай эсе, эны компоненттерн запалкълауа андан да кёпюле. Он тогълук террористлени ол сауут къоолу болургъа итинувени сейир этерча толююдо» онгла бардыла.

Аптохо шукур, ала эндиге дерн салгъан мурастарына металмагъандыла, жетерге уа юрошендила. Кыалай да этип, аланы жоллары кесерге керекди», - дегенди.

РФ-ни Президентини Дмитрий Медведев саммитте кезуиюде эки эм он жангы тобуеуиле бардырганды. Коллегалары бла ушакълада бизни кыраллыкъ ядро къоркъусузлукну жалчытър эм бу кыара кюнн мамыр ишледе хайырганын къалай бардыргъанына билдиргенди, бу сферда болупну юсюнден кесини оюмун айтханды.

Жарысуу процедурэ Смоленскни «Северный» аэродомунда болгъан авиакатастро-

фада жоюлганына келе турганын бийикти асырарыкъдыла. Президентини Администрациясыны пресс-службасы билдиргенди кере, ол жарысуу процедургъа РФ-ни Президентини Дмитрий Медведев да кытышырга боллукъду.

Россейли специалистлеге ыспас этедиле

Польшаны президентини самолётун узулганын тохташдырыкъ полкуну инспекторлагъа бек спецназначиле РФ-ни Президентини Дмитрий Медведевни энци журууу бла Правительствоу Председатели Владимир Путин бла бирге россияли специалистлеге да кыатышдыла.

Бу аварияны кезуиюнде жоюлганына жуукълары, ахлулалары тинтуу, ёлгенлени кимле болгандыларын тохташдыруу ишлени торк эм тыгылы бардыргъанлары ючюн россияли специалистлеге жорек ырызлыкъларын билдиреди. Бу бушулу иш эки халкъны да жуукълашдырганды, дейдиле полякыла. Кертиси бла да, тинтуу, ёлгенле-

ни кимле болгандыларын тохташдыруу торк эм тынгылы бардырылдыла. Шёндю дерн 96 адамдан 48-си кимле болгандылары белгиленгенди.

Жууапка тартылмай киши да къолазат

Къоркъусузлукну Федералый службасыны келечисини журналистлеге билдиргенлери кере, Москваны метростунда эм Дагыстанда теректаны кызырлагъанла эм бардыргъанла кимле болгандылары шарт тохташдырылгандыла. Аланы, ёлгенлери ринден къалганларын, изилуу эм тутуу ишле бардырылдыла, ол санда ююлдерини адамларына сорудула да.

Скулдо койгенди Владикавказда аскер склад мурдору бла койгенди. Билдирюе айтылганына кере, адам ачымагъанды. Анда ырыксы да, сауут-саба да болмагандыла.

Басмагъа ХУЧИНАЛАН. Анио хазырлаганды.

Батырлары да батыры

2 бет

Къайда да адам даражасын башда тутханды

3 бет

Кюйсюз эмда къоркуулу ауруу

3 бет

«Биринчи жырымь малкъар кызыга жоралагъан эдим»

4 бет

БАШЛАМЧЫЛЫКЪ

Жаш тѐлю шуѐхлукъны сайлайды

Нальчик шахары жаш тѐлю союз - Кѐп миллетли жаш тѐлюно бир кѐрп кѐз кыраамлары деген ат бла социальней проектин жашауда бардырады. Аны бла байланыш эки жарыккландыруу семинар, бир да концерт программала кѐрѐзоткендѐле.

Коллективе тѐпсеген кези.

Кенжечиле, хасанинчыла да къыбыл кѐрген эдиле. Алай бла эки энде да тѐбѐшине болдуна, концерт программала кѐрѐзоткендѐле. Чынгыты шѐмлукукъга аллай жол кѐп миллетли Къабарты-Малкъар Республикада къысыкъды деген оюмга келишдиле.

ала уа къонакълагыа толкун къарса бла тѐбѐдиле. Алай бла эки энде да тѐбѐшине болдуна, концерт программала кѐрѐзоткендѐле. Чынгыты шѐмлукукъга аллай жол кѐп миллетли Къабарты-Малкъар Республикада къысыкъды деген оюмга келишдиле.

а уа къонакълагыа толкун къарса бла тѐбѐдиле. Алай бла эки энде да тѐбѐшине болдуна, концерт программала кѐрѐзоткендѐле. Чынгыты шѐмлукукъга аллай жол кѐп миллетли Къабарты-Малкъар Республикада къысыкъды деген оюмга келишдиле.

КУЛЬТУРА

«Биринчи жырымы малкъар къызгъа жоралаган эдим»

Къабартылы къырындышбы Тамбиланы Аскатны жашы Къасотну бизин кызылбикде не заманда да ашыгыр сакълуучуда. Тауула оны жырылар бек жаратадыла, концертине барыдыла, дискерине да оюноп тынгалыдыла.

Аны жашау жолу къалай абашланганды? Ол назму, макъам жыры кычан тѐбѐргенди? Аны билѐр ючюн, биз ол Малкъар жырыны кыска къыскарып кюнне атып бардырып «Тау югыт» келгенде, кесине тѐбѐп, ушакъ бардырганды.

- 16 жылым толгъанды, мен ишлерге «Микрокомпонент» заводга барам. Жашау жолумда бек уллу болушлукъну Къабарты-Черкес Республиканы поэти, КъыР-чи къыран уюмундагы адыл айылы академиктер, Россониян Норвегияны Жазуучулары соколларыны члени Лайлаланы Билан эткенди.

Ол жылда аны «Сенс мени насабым» деген ат бла кытабы «Аманат» чыкъгъан эди. Аны бек оюну окупгъаным. Он назмуларыны мағаналары аныларча, суратлау-театрлештируу халда оюмул жазгъанына къуяна, анда тилге полта уста болурга ийиткенге. Бек биринчи макъамы да аны «Малкъар къызгъа» деген чыгармасына жазгъан эдим.

- Гитарда ойнап а кычан башлагъанды?

Биринчи кѐре аны къоюлма алтын классда алгъанды. Макъам, назму жазып да эртерек башлагъанды, алай аны адамла гыа кѐрпозиторе улга эдим. Бир жол а, завод бир гичте отураларында бирде отуруп, «Малкъар къызгъа» деген жырыны жыртайды. Аны эшиткен тишѐруула уллу тамашагъа къаладыла, къалай аруи жырды, дейдиле. Мен а бек жунчугъан эдим. Ол ханарны эшиткенден сора Билан жырыларымы кѐп тилеючү эдим.

- «Аналаргъа» деген жырыны оюсонда да айтсангъы...

Аны уа сегизинчи классда окупгъанымда жазгъанды. Анда андагъ сый бергенге, аны кычан бийликте тутаргъа, кыскамын аныларча, балгаларгъа къысып бир бала да борчу болгъанын биллѐй сѐзле бла билдиргенге.

Тугъан элгинден кенде болсангъ да, Умултай, салам жѐбер аянагъ. Тамм хасакълы болуп къалсангъ да, Табын сич ана-насы къалагъа... Саулукъ тилей бѐк аналагъа, Дуниа хасакълы бирден текейик, Чынгыты ползле, мийик таулугъа Биз аналы ючюн тынхлѐйик.

Не бекжунчугъу барды, аны эшиткенге мана уллу ысып эте

Тамбилан Аскат

адиле. Андан сора мен жашауу чыгармачылыкъ иш бла байланыш этерге кереклик сездим. Аны тилимде, орусча да жыртайды. Аланы кысыкъла да хасакъ бек жаратады. Бир кѐре уа РСФСР-ни культураны сайлы къуллукъчу Боташаланы Борис культура бѐнѐмге чакъырады. Мени артистик жолум да аны болушлукъу бла башланган эди.

- Къасот, сен жазгъан жырыны саны неча болду?

- Бир 500 эдиле. Андан 300 жырыны макъамына, сѐлерин да кесим жазгъаным. Алай, тѐзон айтсам, мен аны саным билемге.

- Бек оюноу а къысы поэзияны назмуларына саласа макъам?

- Къабартыны Къасотну, Семеланы Сымалыны, Къобанланы Аманты, Семеланы Азретни, Тюркюполаны Албертни, Жарбайланы Хусейни, Къобанланы Хамазны назмуларына. Аланы тил байлыклары, жазгъанларыны терен кѐрѐзоткенге да къуандырандым ол кѐплендерден.

Мамуланты Динагъа бла Эденланы Рашисте да Аллах бергенди фаму. Ала къарачы культурга, аны ому эткенден, жагъы ѐсѐм къалында да, адыбет хасакъбыдыла. Ма, ала аны шѐп поэтири кочеринден жаратылгъанды жагъы жырыны макъамлары.

Не да Къобан улну «Дунида къалырга дунида» деген назмуу кочи терен мағаналарды. Мен бу тизилгенге макъамымын жазгъаным жол алгъа жазгъан эдим. Аны жаламда бир нечасын эсигизге салыйм:

Танг атып, къычыра хоразла, Улган кѐзѐри жулула, Той баргъан къуачыны ардагъа Келинге кириле, къыбула...

- Бирле сени жырыларын бир бирге бек ушакъла дейдиле.

- Хау, эшиткенге аллай оюмланды да. Аллага айтыргъымы быдыла: хар адамны ол затда эни хаты болды. Аны сѐбегли макъамларда ушакъла тѐбѐп да къала болду. Болсада ала бирча тюркюполде. Компитеризада, ползгенде, эни

ЖОЛ

Къачхынычыла

Биз адылликни юсонден кѐп айтабыз. Алай бир-бирле ол ханна ханна мағана бермейдиле. Бютонада бек а, жоллада авария этил, алайдан къачып кеткенле. Ала адыллыкны окупгъа эсенг да, законгъа оубуна боюн салмайдыла дер эдим.

Жолда жорюноу жорукларыны 2.5-чи статъясында авария эткен водителъны къалай борлары болгъаныны юсонден шарт айтылганды. Бек алай ол къыйынлыкка толгъен адамга болушурга, жуукъа медицина учрежденигъа элттерге керекди. Алай кесине ол жорукту толтурумайдыла, авария эткен жерлеринден къачып кеткенде. Ала адыллыклар тас эткендедиле.

Алайланы эсперине былай затланы салыкъ эдиле. РФ-ни Административ право нызамгъа бузукълыкъ этуге къаукау кодексини 12.27-чи статъясны 1-чи кесинеге керѐ, авария эткен къачып кеткенде 1000 сом тазир тѐбейиле, ол кодексини 12.27-чи статъясны 2-чи кесинеге керѐ уа бир жылдан жыл бла 6 айга дерѐ автоташини жорюторгѐ РФ-ни Уголовный кодексини 264-чо статъясны керѐ уа алайлагъа, утолговый иш ачылыш, 3 жылдан 7 жылга дерѐ ала бек эржинликтерин тас этерге болушукдула.

Алай шартланды тишши ому этменг водителъге, жарысула, аз тойлоуло. КъМР-де МВД-чи ГИБДД-аны жол-шартлы службасыны полкуну къаруулана болгъан жоллада 2010 жылда юч айны ичинде 4 авария болгъаны ачыкланганды, ала кезуонде бир адам ѐткенди, 3-чо къыуа тапханды. О аварияларны этгенге уа алайдан къачып кеткендѐле. Излѐу ишѐ къыра терг алынып, аланы барысы да тугулгандыла.

А.ШЕЛКОВНИКОВА, жол-шартлы службаны полкуну пропаганда жаны бла инспектор, милицияны капитаны.

- Жыргъа, назму, макъам жазаргъа да санага фаму къайдан келген болур?

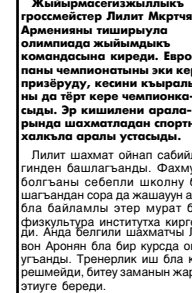
- Аманы атасы Борлакъланы Исмайыл бла аны атасы Абдуракъ аттары айтылган жырыча болгъандыла. Аптамы таныгъана, жаргъагъанын эшиткенге ауазын аны ауазына ушакъла, дейдиле. Аны атасы Ахат да аруи жарылган адам эди. Алайды да, жыргъа усталыгъымы ана жаньандан келген фамулу.

- Сау бол, Къасот. Жыраларын, назмуларын бла да кѐп жылыны къуачыларга жаз.

ДАПАХТАЛЫ Марзип, Сураты автор алганды.

Белгий шахматчыла

Ойнау амаллары ташадыла

Лигит шахмат ойнап сабийлигинден башлагъанды.

Лигит шахмат ойнап сабийлигинден башлагъанды.

Гроссмейстер къыз къылыгъа алы-жети турниге къагышды. Эки кѐре тишѐруулары араларында дунианы чемпионатларында сѐрпн кѐргенди къаруун. Биринчи кѐре жаланда экинчи кругга, экинчи кѐре уа Нальчикде жарым финалда жетгенди. Болсада Гран-приде хорлап, мурагына жетерге тудкелди.

Лигитни сынауу уллу болгъанлыкыгъа, ол кесине ойнау аманы алыкъа къурамагъанды. Бирде чабыулукъ этгенге, аны бла эришкенни онун алганды бардырады партианы. Бирде уа, алай болумгъа кеси тошуп, хорламга жетер ючюн, къаты коршеди.

Басмагъа ОСМАНЛАНЫ Айшат казырлагъанды.

Тѐквондо

Къарындашла алгъа чыкъгъандыла

Тѐквондодан Ставрополь крайны тау этегини зонасына алыкъ биринчилиги болганды. Ага Ставрополь крайны, Къабарты-Малкъарны эи Север Осетия-Аланияны эки спортлары къагышгандыла.

Тѐквондодан Ставрополь крайны тау этегини зонасына алыкъ биринчилиги болганды. Ага Ставрополь крайны, Къабарты-Малкъарны эи Север Осетия-Аланияны эки спортлары къагышгандыла.

а 80 килограммгъа дерѐ аурулукъда дѐрѐ коршеди. КъМР-ни командасыны санында 50 килограммгъа дерѐ аурулукъда эришкен нартылачы Шамил Асламкани экинчи жѐре чыкъгъанды. Аны къарындашы Нарт да ючюш майдалгъа тишши болганды. Ол

М. АДІЛОВА.

Жангы жайны келечилери - Жанкъозчукъла къардыла Къарт бютобден башларды.

Кюнѐм бетде талада, Чайкъаладыла къуяна.

Сурат этюду ХОЛАПАНЫ Марзип алганды.

Саулукъ

Чархыгъызгъа артыкъ кюч-къарыу жетдирмегиз

«Аур затланы ташып айланма», «кесини оздуруп къыйнай турма» - былай сѐзлени биз сабий заманымызда окупне кѐп керѐ эшитибѐ. Ала башын айтылгандыла. Кесини коч-къарыу жаны бла олгарына тѐз бетге бич билесенг, чырымлан болурга къоркуу барды.

- Бизни хар биримизни да ич органдарыбызны тѐгеркеринде сосулуучу-биологюноу къабукъ барды. Андан тышында да, бизни ол органдарыбызны чып тошорудан къарын терибиз да къорудайды», - дейди Вячеслав Андришкни, РГМУ-ну (Российскы кырал медицина университетини) факультет хирургиясы кафедрасыны доцентни. - Бир тюрюу сытула бла къарын терини къоруула ючюу къарыузулсанса, ол жѐрге юч жетгенлей, ичинде орган (базык неча иниче чеги, къууруну тыш теринин бир кесиге окупне) тышына чыгып кетди.

Анда Аланы бир-бирлерин сабийден къыйналып къуулгъанлары ючюн чархытты болдыла. Кесини оу сабийни 3 жылдан эз заман огуулу тапханды араларында алай къылула кѐборек тѐбейдиле. Аланы къарын терини кеслерини алгъанын формаларына кѐрѐгѐ заман жетшилей къалады.

Сабийле. Аланы къарын терини алыкъын къарысуудула, ол себеден а бир-бирлери чырымланы болуп жаратылгъана дунигъа.

Къарт адамла. Аланы аспанысыны къарын терилерини чыдамсызла къарын терилерини кеслерини алгъанын формаларына кѐрѐгѐ заман жетшилей къалады.

Кесергеми, огъесе... Сиз чырымланы болгъаныгъа биз башлай шарт шагъатлыкъ этерикди - сосилни турган заманыгъа, къарынгъызын бир жеринде «кѐбюу» чыгъа-чыгъа тура эси. Тюз жатханыгъызыла, ол кетип кеткенде. Тѐрѐде болгъанына, ол ханна аурулмайды, аныгъамды. Алай врача барлыкъ заманыгъа.

Юлия ГАРМАТИНА. «Аргументы и факты» газетден.

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТАЛЛАНЫ Жамал
РЕДКОЛЕГИЯ: АЛИКАЛАНЫ Владимир, АППАЙЛАНЫ Музафар (баш редактору оргунабары), БЕШАЙЛАНЫ Муштайн (баш редактору оргунабары), БИТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары).

ТЕЛЕФОНЫ: Редактору примыны - 42-43-41. Баш редактору оргунабары - 42-38-21, 47-26-22. Жууалы секретар - 42-66-85. Секретары - 40-93-62. Корректор - 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛКОМПИРИ: Жамаат-политика бѐлѐм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бѐлѐм - 42-66-73. Културга бѐлѐм - 42-58-48, 42-68-72. Социальней политика бѐлѐм - 42-66-76, 47-27-59. Жылжылмакъла спорт бѐлѐм - 47-26-39, 42-66-71. Искусствда реклама бѐлѐм - 42-37-94. Телематча бѐлѐм - 47-31-28. Спорт адыдуула - 42-75-82, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Оператор - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бла кызыгы жорюгемейди. Къол жазмагъа рецензия этилмейди эл ала артка кытагырмагъадала. Газетде басмагъанын материалда айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишимге болушукдула. Ала айтылгъан хар зат ючюн, Россей Федерацияны басмагъа комитет Законын тишшиликде, материалды авторлары кеслери жууаплайдыла. Редакция авторлардан 400 гетик этилген (машичка бла жазылгъан 5-6 бет) келиш азылды. Гет Басмагъа эс адылгъа информацияны эркинликтерин юкшурду жагы бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чо июльда регистрация этилгенди. Регистрация номер — 010066. Индекс — 51532

Газетин басмагъа КъМР-ни Информатика коммуникатия, адуат бирликде эл ала бѐлѐм ишлери жагы бла министрликте компьютер службагъа хазыр этгенди. Газет 1905 жылда Революция аты реформалангъан республикада басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33. Газетин ислерин таулары ючюн КъМР-ни Почта коммунал федераль аты Управланы жууаплайды. Телефон: 42-06-51, 42-19-97. Газетин роингъагы сагъу ючюн КъМР-ни «Росспецгаз» акционер общество жууаплайды. Телефон: 42-69-34

Номерге графикге кѐре 19 сагъатда къол салынады. 21.00 сагъатда къол салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЫЛА: Токумаланы Хусейн-дежурный редактор; Кетеничлени Зульфия - жууалы секретары оргунабары; Амангъаланы Шахид (2-чи бет); Зезаланы Лилда (1-чи бет); Акчуланы Феруза (3-4-чо бетле) - корректорла. Тиражы 3530 экз. Заказ №

РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5